

Loonwerkers maken uitruimen en op

Met de oproller haalt Van Etten de matten en het afgedragen gewas naar het middenpad en met een shovel voert hij ze af. Het opruimen van steenwol en van het gewas is daarmee een fluitje van een cent. (foto Van Etten)

Niet alleen telers maar ook de toeleveranciers staan bekend om hun streven naar nieuwe vindingen om het werken te vergemakkelijken. Een rondje langs de loonbedrijven, die het opruimen van de gewassen voor hun rekening nemen, leert dat deze bedrijven de afgelopen jaren niet stil hebben gezeten in hun zoektocht naar nieuwe hulpmiddelen. Drie loonwerkers vertellen.

TEKST: TON HENDRIX

De firma Van Etten uit Bergschenhoek (vroeger Berkel) heeft een nieuwe oproller voor steenwol en een versnipperaar voor de druppelslangen. Van der Marel uit De Lier heeft eveneens een oproller voor steenwol ontwikkeld en een groot fogapparaat waarmee ze in een keer 1 ha kas tegelijk kunnen ontsmetten. HPW spuittechnieken uit Rotterdam legt het belang uit van het schoonmaken van het glas zowel aan de binnen- als aan de buitenkant.

Natte matten afvoeren

Vanwege de bedrijfszekerheid en het geringe kostenverschil gebruiken de

meeste groentetelers éénjarige steenwolmatten. Deze matten moeten ieder jaar eerst de kas in en aan het einde van de teelt weer de kas uit.

Willem van Etten: "Telers willen tegenwoordig zo lang mogelijk optimaal telen. Om die reden laten ze de matten niet meer droog trekken. Ze blijven tot de laatste dag normaal water geven. Het handmatig opruimen van de steenwolmatten is daarom een zware klus. Om onze klanten daarbij behulpzaam te zijn, hebben wij een zwaardere oproller ontworpen. Het nieuwe oprolapparaat is sterker, breder en stabiel. Incidenteel

komt het nog wel eens voor dat de matten, door het vele water dat er nog inzit, zo zwaar zijn dat we met halve banen moeten werken. Nu hoeven de mensen alleen nog maar de matten op de doeken te gooien waarna we ze uit de kap en uit de kas halen.

Met de oproller haalt Van Etten de matten naar het middenpad en met een shovel voert hij ze af. Zeker op bedrijven die op hangende goten telen, is het opruimen van de steenwol nu een fluitje van een cent.

Bij van der Marel's loonbedrijf uit De Lier spelen dezelfde argumenten een rol om een zwaardere oproller te ontwikkelen. Nico van der Marel: "Ook wij zagen de mensen steeds meer tobben met de zware, natte matten. We hebben toen besloten om onze oprollers zodanig te verzwaren dat we er ook natte matten mee uit de kappen kunnen trekken. Dat was een goed idee. Meer dan de helft van de bedrijven vraagt ons om deze matten uit de kap te verwijderen."

nieuw beginnen steeds makkelijker

Druppelslangen versnipperen

Jaarlijks vervangen ongeveer 20% van de glastuinders hun druppelslangen vanwege ouderdom, een ander gewas of omdat de huidige slangen verstopt of vervuild zijn. Normaliter worden de oude slangen opgerold en in een container afgevoerd. Op die manier verplaatst een teler meer lucht dan materiaal terwijl hij wel de gehele inhoud van de container moet betalen. Om dit efficiënter te laten verlopen heeft Van Etten een slangenversnipperaar ontwikkeld.

Door het versnipperen van de slangen bespaart een teler ongeveer de helft op de afvoerkosten, omdat het volume met 50% vermindert. Bovendien hoeft hij de slangen alleen maar in de kap bij elkaar te leggen waarna de loonwerker de rest doet. Daarmee bespaart hij aanzienlijk op de arbeid. Het mes snijdt hier duidelijk aan twee kanten.

Van Etten: "De versnipperaar is een enorm succes. Er komen daardoor zelfs klanten bij. Mensen die van plan zijn om hun slangen te vervangen, benaderen ons om hun kas uit te ruimen omdat zij graag dit voordeeltje mee willen pikken."

Kas schoonspuiten

Veel telers ontsmetten hun kassen na het leegruimen met formaline. Zeker als ze last hebben gehad van virus of een andere besmettelijke ziekte is het ontsmetten van de opstanden een must. In veel gevallen verzorgt de tuinder dat zelf; soms besteedt hij dat werk uit.

Sinds kort beschikt Van der Marel over een Maxi-fogger waarmee dit bedrijf grote

afstanden kan overbruggen. De aandrijving gebeurt met een straaljagermotor, die op het middenpad staat. Met deze fogger zijn de gevels ook bij een kaplengte van 125 meter goed bereikbaar. Nico van der Marel: "Het ontsmetten vraagt op de grotere bedrijven steeds meer tijd. Daarom hebben wij onze apparatuur met een zwaardere motor uitgerust. Daardoor kunnen wij in een kort tijdsbestek toch grote oppervlakten behandelen."

Kasdek reinigen

Eén procent meer licht geeft één procent meer productie. Deze stelling bewijst hoe belangrijk de lichtdoorlatendheid van het kasdek is. Daarom laten telers hun kasdekken niet alleen van binnen maar ook van buiten schoonmaken. Omdat er veel vuil uit de lucht komt vallen is van buiten reinigen misschien nog wel belangrijker dan het wassen aan de binnenkant.

Voor HPW Spuittechnieken (Van Hattem en Poot) uit Rotterdam is het krijten en reinigen van kasdekken dagelijks werk. Gert-Jan van Hattem: "Iedere dag zijn wij met twaalf of meer mensen bezig om kasdekken te krijten en later weer schoon te maken. Vooral in de voorzomer en het najaar zijn wij daar druk mee. In sommige perioden zijn we zelfs 24 uur per dag en 7 dagen per week actief."

Voor het schoonmaken van de buitenkant hebben wij een borstelmachine die volledig zelfstandig zijn werk doet. "Omdat veiligheid bij ons zeer hoog in het vaandel staat, is er echter altijd

Sinds kort beschikt Van der Marel's loonbedrijf over een Maxi-fogger. Met deze fogger zijn de gevels ook bij een kaplengte van 125 meter goed bereikbaar. (foto: Van der Marel)

iemand in de buurt. Hij houdt de zaak in de gaten en verplaatst de machine van kap naar kap."

Binnenkant schoon spuiten

Spectaculairder zijn de machines die de binnenkant schoonmaken. Om er zeker van te zijn dat ook het ergste vuil van het glas gaat, werkt HPW met een druk van 70 bar bij het afsputten. Daarnaast gebruikt dat bedrijf 2,5 liter water per m² om er zeker van te zijn dat al het vuil van het dek spoelt.

De betreffende machines staan op buisrailwagens die Buitendijk/Slaman heeft aangepast. Van Hattem: "Bij het schoonspuiten werken we met zoveel water dat een extra dikke slang nodig is. De wagen moet deze ook bij een kaplengte van 150 meter nog mee kunnen nemen. Dat vereist een extra sterke motor en overeenkomstige batterijen."

De loonspuiters vervolgt: "Eerst spuiten we het dek in met een schoonmaakmiddel dat de klant wenst. Daarna spuiten we het glas schoon. Dat kan direct of na enige tijd intrekken van het schoonmaakmiddel. Ook daarbij is de klant koning."

Drie loonwerkers hebben apparatuur ontwikkeld waarmee het uitruimen en schoonmaken van de kas gemakkelijker en beter gaat. De een kan natte steenwolmatten mechanisch afvoeren, een ander kan druppelslangen versnipperen en de kas in één keer foggen. Een derde loonwerker maakt met zeer hoge druk en veel water het kasdek aan de binnenkant feilloos schoon.

SAMENVATTING

HPW Spuittechnieken gebruikt een druk van 70 bar en veel water bij het afsputten van de binnenkant om er zeker van te zijn dat ook het ergste vuil van het glas gaat. (foto: HPW)